

Kuinka IAASTD rämettyi

Suomen Maataloustieteellisen Seuran keskustelutilaisuus maataloustutkimuksen suunnasta
11.2.2009 Jussi Tammissola, MMT, FL, kasvinjalostuksen dosentti (HY)
<http://www.geenit.fi/SmtsIAASTD110209.pdf>

IAASTD-harjoituksesta on maatalouden ja biologian tutkijoilla yhtä ja toista opittavaa

– Arviointiprojektin tarkoituksena oli edistää maatalousalan tieteen ja teknologian osaamisen siirtoa kehitysmaiden avuksi. Tiede katosi kuitenkin varsin nopeasti vakavasti otettavana tekijänä areenalta, etenkin biotiede. Vastaavasti paljon aikaa käytettiin perimätiedon (”indigenous knowledge”, lue: kansanuskomukset) tärkeyden vakuutteluun. Kuinka tieteen ja teknologian saatavuutta voitaisiinkin edistää, jos niistä ei olla edes kiinnostuneita (vaan parhaimmillaan epäluuloisia).

– Olin arvioinnin Global Lead Author:–jäsenenä kymmenkunnan kirjoittajan ryhmässä, jonka olisi pitänyt laatia kansainvälinen yhteenveto koko IAASTD-arviointityöstä. Kirjoittajaryhmää ohjasi annetuilla diktaattorin valtuuksilla puheenjohtaja, jolla ei ollut maatalousbiologian asiantuntemusta. Työ oli tieteellisesti epärehellistä: alkeellisiakaan tieteen periaatteita ei ollut siinä käytössä.

– Puheenjohtaja Izac esitteli ryhmän työn tuloksia IAASTD-kokouksissa juuri oman mielensä mukaan – kasvi- tai eläinbiologian tärkeillä tiedepäätelmissä ei ollut mitään pääsyä muiden kokousedustajien tietoon. Kun olisi pitänyt suunnitella tehokkaita biologisia hätätoimia (kestävien kasvilajikkeiden jalostamista laajassa mitassa), puheenjohtaja käytti aikansa spekuloidessa, kuinka kehitysmaiden viljelijöille voitaisiin pystyttää tukiaisjärjestelmiä (läntisen mallin mukaan) ilmastotuhojen korvaamiseksi. (Ikään kuin tuotantotasojen romahtaminen köyhien pelloilla siitä korjaantuisi).

– ”Ei sanaakaan enää kasvinjalostuksesta!” oli puheenjohtajan käsky Global Lead Authoreille toisessa kansainvälisessä IAASTD-kokouksessa. Kun ”tieteellistä yhteenvetoarviota tehtiin tiedettä vieroksuviiden piirien (mm. Greenpeace) toiveiden sanelemana, jättivät kansainvälisesti merkittävät biotutkijat tämän epärehellisen arviointipuuhan lopulta omaan arvoonsa ja palasivat toinen toisensa jälkeen kunnollisen tieteen pariin.

– Eikä ihme. Olivathan he osallistuneet toimintaan hyvää hyvyttään, mukaan haastettuina. Useimmiten itse rahoituksensakin järjestäen, ja uhraten kiireistä tutkijan aikaansa päivätolkulla (merkityksettömien näennäisyyksien pyörittelyyn, kuten sitten osoittautui).

– Itse olisin toki yrittänyt vielä jatkaa kasvinjalostuksen tärkeimpien ongelmien ujuttamista mukaan raporttiin. Minulle kuitenkin ilmoitettiin, että kolmanteen kokoukseen minun ”ei tarvitse tulla”.

Kun kasvitutkijoista päästiin eroon, otettiin päätelmien kirjoittamista vetämään vereksiä voimia. Uudeksi, tehokkaammaksi diktaattoriksi rekrytoitiin geenitekniikan vastustuskampanjoissa parkkiintunut hyönteistutkija, Dr. Hans Herren. Hänen tiedelehdissä julki lausuttu näkemyksensä kasvinjalostuksesta on, että se askartelee vain oireiden parissa eikä puutu ongelmien syihin (Nature 455: 850-852) <http://www.geenit.fi/AgBioV060109.pdf>.

Ei siis ihme, että kasvinjalostus on IAASTD-raportissa ”vakavalla naamalla” pystytty vähättelemään ”yhdeksi monista mahdollisista” apukeinoista. (Todellinen apu kun näemmä saadaan korkealla liitävistä tyhjyyksistä ja mitään tarkoittamattomasta korusanaviidakosta.)

Tosiasias kultaan 10 000 -vuotisessa historiassa maatalouden tuottavuuden parantumisesta – ja parantunut se on, jopa kymmenin kerroin muinaisuuteen verrattuna – noin puolet on katsottu viljelymenetelmissä tapahtuneen kehityksen ja puolet kasvinjalostuksen ansioksi. Tämän tieteellisen tosiasian vääristely IAASTD-raportissa on tieteen (ja maailman köyhien) kannalta anteeksi antamatonta.

Nykyhetkellä maatalouden kiireiset kehittämisiongelmat ovat toki pahempia kuin muinoin. Niinpä parempien lajikkeiden jalostaminen on biologisesti vielä tärkeämmässä asemassa kuin kulttuurin menneinä kausina. Kasvibiologia ei ole yksi puuha monien joukossa vaan menestymisemme ydin-kysymys.

Kun tiede lähti, mitä raporttiin sitten jäi? Omituinen sekoitelma erilaisia tieteelle vaihtoehtoisia aatteita ja toivekuvitelmia. Kun tieteen esteet olivat poistuneet, aukenivat hanat kirjavalle ”ajatusten tonavalle”.

IAASTD-raportin etiikkaa oli Euroopan komission etiikkatyöryhmälle (EGE 18.6.2008) lähetetty selostamaan intialainen politiikka-ekspertti Ms. Rajeswari Raina. Hän esitti raportin perusteeksi, että ”luomutuotanto on 20 kertaa tehokkaampaa kuin muu maatalous”. Minkäänlaista tutkimusaineistoa moisen (älyttömän) väitteen tueksi hänellä ei ollut etiikkaryhmälle esittää, kun sellaista varovasti kyseltiin. Mutta näillä eväillä tarjoi siis valittu huippuedustaja virallisessa tilaisuudessa tieteellisesti ala-arvoista tynkäräporttia etiikan ammattilaisille.

Maailman köyhiä ei noilla eväillä tietenkään ruokita (sillä jo Suomessa jää esimerkiksi luomuperunan satotaso alle puoleen normaaliperunan sadosta – ja maailman vaikeammilla alueilla ovat tuhot vielä suurempia).

Post Scriptum: Maataloustutkijoiden tehtävänä on ymmärtää, mitä voidaan ja mitä täytyy pian tehdä. Siihen he eivät voi neuvoa kysellä tietämättömiltä.

Nature Biotechnology -tiedelehden arvio: <http://www.geenit.fi/IAASTDnatBiot.htm> [lisätty 9.12.2009]